

દાખલ તારીખ	૨૨-૦૧-૨૦૧૯
રજીસ્ટરે લીધા તારીખ	૨૨-૦૧-૨૦૧૯
ફેસલ તારીખ	૧૭-૧૧-૨૦૨૧
સમય ગાળો	વર્ષ માસ દિવસ ૦૨ ૦૯ ૨૫

**મે.સુરતના સોળમા એડિશનલ સીનિયર સિવિલ જજ અને
એડિશનલ ચીફ જ્યુડિશીયલ મેજિસ્ટ્રેટ, સુરતની કોર્ટ સમક્ષ**

ખા.ફો.કેસ નં.૩૬૪૪/૨૦૧૯
આંક-

ફરિયાદી:- રોયલ કોમ્યુનિકેશન
એક ભાગીદારી પેઢીના ભાગીદાર
જયેશ રમેશભાઈ ગોટી
ધંધો: વેપાર, ઠે.પ્લોટ નં-૪૬, બીજો માળ,
તાપી ઈન્ડસ્ટ્રીઝ સોસાયટી,
અખંડ આનંદ સ્કુલની સામે, વેડરોડ, સુરત.

-// વિ ૩ //

આરોપી:- મહેશભાઈ ઉર્ફે મહેશજી જીવાભાઈ ડોબરીયા તે
રિપોક્સ એડવર્ટાઈઝિંગ મિડિયા ના પ્રોપ્રાઈટર
ઉ.આ.વ.પુખ્ત, ધંધો: વેપાર,
ઠે.બી/૪૨, પાંચમો માળ, આઈડિયા સ્કવેર,
સિટી મોલની સામે, ન્યુ લિંક રોડ, અંધેરી વેસ્ટ- મુંબઈ.

ફરિયાદ પક્ષ તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી એ.પી.સિદ્ધપુરા

આરોપી પક્ષ તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી એચ.બી.સાવલીયા.

ગુનો:- ધી નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ અન્વયેની
ફરિયાદ.

-// ચુકાદો //

- (૧) ફરિયાદ પક્ષના કેસની ટુંકમાં હકીકત એવી છે કે, ફરિયાદી ફરિયાદમાં જણાવેલ સરનામે રોયલ કોમ્યુનિકેશનના નામથી બેનર બનાવી, હોર્ડિંગ્સ, સાયકલ એડવર્ટાઈઝમેન્ટ, ટેમ્પોએડવર્ટાઈઝમેન્ટ, વિગેરેને લાગતો ધંધો કરતા આવેલા છે અને આ કામના આરોપી રિપોક્સ એડવર્ટાઈઝિંગ મિડિયા ના નામથી એડવર્ટાઈઝિંગને લગતી એજન્સી

ચલાવવાનો ધંધો કરે છે અને આરોપી અલગ-અલગ પાર્ટીઓ પાસેથી કોન્ટ્રાક્ટ રાખી ફરિયાદીને સદર એડવર્ટાઇઝમેન્ટને લગતો કોન્ટ્રાક્ટ આપેલો. જે અંગેના કોન્ટ્રાક્ટના ઈનવોઇસની વિગત નીચે મુજબ છે.

ક્રમ	તારીખ	ઈન્વોઇસ નંબર	રકમ (રૂ.)
૧	૦૩.૦૪.૨૦૧૮	૫૪	૫,૮૦,૯૭૦/-
૨	૧૦.૦૫.૨૦૧૮	૧૫	૮,૯૬,૬૫૫/-
		કુલ રકમ રૂ.	૧૪,૭૭,૬૨૫/-

સદર એડવર્ટાઇઝમેન્ટને લગતા કોન્ટ્રાક્ટના ફરિયાદીના આરોપી પાસે કાયદેસરના રૂ.૨૪,૮૭,૮૭૫/- બાકી લેણાં નીકળે છે.

ફરિયાદીએ આરોપી પાસે બાકી લેણાની અનેક વખત ઉઘરાણી કરતા આરોપીએ ફરિયાદીને બાકી લેણાના દેવા અને જવાબદારીની આંશિક ચુકવણી પેટે એક્સીસ બેંક, મુંબઈના ચેકો આપેલા. જે ચેકો પૈકીના ચેકોની વિગત નીચે મુજબ છે.

ક્રમ	તારીખ	ચેક નંબર	રકમ (રૂ.)
૧	૩૦.૧૧.૨૦૧૮	૪૬૯૯૨૭	૫,૮૦,૯૭૦/-
૨	૩૦.૧૧.૨૦૧૮	૪૬૯૯૨૪	૮,૯૬,૬૫૫/-
		કુલ	૧૪,૭૭,૬૨૫/-

સદરું ચેક ફરિયાદીએ પોતાની બેંક ધી વરાછા કો.ઓ.બેંક લિ., વેડરોડ શાખા, સુરતમાં જમા કરાવેલ. પરંતુ સદરું ચેકો "ડ્રોઅર્સ સિગ્નેચર ડિફર" ના શેરા સાથે તા.૦૩.૧૨.૨૦૧૮ ના રોજ પરત આવેલ જેથી જાણ ફરિયાદીએ આરોપીને કરતા ઉડાઉ જવાબ આપેલ. જેથી ફરિયાદીએ આરોપીને એન.આઈ.એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબની નોટિસ પોતાના એડવોકેટ શ્રી મારફ્ટે તા.૨૮.૧૨.૨૦૧૮ ના રોજ રજુ.પો.એ.ડી. દ્વારા આરોપીને મોકલી આપેલ. જે નોટિસ આરોપીએ તા.૩૧.૧૨.૨૦૧૮ ના રોજ અનકલેઈમ્ડ ના શેરા સાથે પરત આવેલ. આમ, આરોપીને નોટિસ બજી ગયેલ હોવા છતાં નોટિસમાં જણાવ્યા મુજબનું વર્તન કરેલ નથી. જેથી ફરિયાદીએ હાલની ફરિયાદી આરોપી વિરૂદ્ધ દાખલ કરેલ છે.

ફરિયાદીની ફરિયાદ સાથે સરતપાસનું સોગંદનામું તથા અસલ દસ્તાવેજ પુરાવા રજુ થતા આરોપી સામે પ્રથમ દર્શનીય ગુનો જણાઈ આવતા મારા પુરોગામી મેજિસ્ટ્રેટશ્રીએ આરોપી સામે પટાઉ ખત અધિનિયમની કલમ-૧૩૮ મુજબનો પ્રોસેસ ઈશ્યુનો હુકમ કરેલ છે.

(૨) ઉપરોક્ત ગુનાની ફરીયાદના સંદર્ભમાં આ કામના આરોપીને ફિ.પ્રો.કોડની કલમ-૨૦૪ મુજબ સમન્સ કરતા, સમન્સની ધોરણસર બજવાણી થતા, આરોપી અત્રેની અદાલત સમક્ષ હાજર થતા ફિ.પ્રો.કોડની કલમ-૨૦૭ મુજબ તેઓને ફરીયાદ અને તેને સંલગ્ન કાગળોની નકલ આપવામાં આવેલ છે. ત્યારબાદ ફિ.પ્રો.કોડની કલમ-૨૫૧ મુજબ આંક-૯ થી આરોપીની પ્લી નોંધવામાં આવેલ છે. આરોપીએ તેમની પ્લીમાં ગુનો કબુલ કરવાનો ઇન્કાર કરેલ હોવાથી કેસની ઇન્સાફી કાર્યવાહી આગળ ચલાવવામાં આવેલ છે.

(૩) સદર કામે ફરિયાદ પક્ષે નીચે મુજબના મૌખિક તેમજ લેખિત પુરાવાઓ રજુ કરવામાં આવેલ છે.

મૌખિક પુરાવો:-

અ.નં.	આંક	મૌખિક પુરાવો
૧	૪	ફરિયાદી રોયલ કોમ્યુનિકેશન એક ભાગીદારી પેઢીના ભાગીદાર જયેશ રમેશભાઈ ગોટીની સોગંદ ઉપરની સરતપાસ.

દસ્તાવેજી પુરાવો:-

અ.નં.	આંક	દસ્તાવેજી પુરાવો
૧	ટે.૧૦,૧૧	કોન્ટ્રાક્ટના ઇનવોઈસની કોમ્પ્યુટરાઈઝ્ડ ખરી નકલ.
૨	ટે.૧૨	વિવાદી ચેક નં-૪૬૯૯૨૭, રકમ રૂ.૫,૮૦,૯૭૦/-નો અસલ.
૩	ટે.૧૩	એજન ચેકનો રિટર્ન મેમો અસલ.
૪	ટે.૧૪	વિવાદી ચેક નં-૪૬૯૯૨૪, રકમ રૂ.૮,૯૬,૬૫૫/-નો અસલ.
૫	ટે.૧૫	એજન ચેકનો રિટર્ન મેમો અસલ.
૬	ટે.૧૬	નોટિસની સ્થળપ્રત.
૭	ટે.૧૭	પોસ્ટ ખાતાની સફેદ પાતવી અસલ.
૮	ટે.૧૮	નોટિસું પરત આવેલ કવર અસલ.
૯	ટે.૧૯	ફરિયાદીની ફર્મના લેઝરના તા.૦૧.૦૪.૨૦૧૭ થી તા.૩૧.૦૩.૨૦૧૮ સુધીના ઉતારાની નકલ
૧૦	ટે.૨૦	ફરિયાદીની ફર્મના બેંક ખાતાનો તા.૦૧.૧૨.૨૦૧૮ થી તા.૧૧.૦૧.૨૦૧૯ સુધીના ઉતારાની નકલ.
૧૧	ટે.૨૧	ફરિયાદી ભાગીદારી પેઢીની ભાગીદારી કરારની અસલ ઉપરથી ખરી નકલ.
૧૨	ટે.૨૨	ફરિયાદીને ભાગીદારી પેઢીએ આપેલ ઓથોરીટ લેટર.

ફરીયાદ પક્ષે વધુ પુરાવા આપવા માંગતા ન હોય તે અંગેનું કલોર્ઝીંગ પુરસીસ આંક-૩૦ થી રજુ કરેલ છે.

- (૪) ફરીયાદપક્ષના પુરાવા બાદ આ કામે આરોપીનું ક્રિમીનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ-૩૧૩ મુજબનું વિશેષ નિવેદન લેવા માટે કામ રાખેલ, પરંતુ યોગ્ય અને પુરતી તક આપવા છતાં આરોપી હાજર રહેતા ન હોઈ આરોપીનો પુરાવાનો હક આંક-૩૧ ની અરજી તળે તા. ૨૪.૦૯.૨૦૨૧ ના રોજ બંધ કરેલ છે અને કેસની કાર્યવાહી આગળ ચલાવવામાં આવેલ છે.
- (૫) ત્યારબાદ આ કામે ફરિયાદ પક્ષે મૌખિક દલીલ કરેલ છે, જે ધ્યાને લીધેલ છે. તેઓએ તેમની દલીલોમાં તેમની ફરિયાદ હકીકત, તેમની સરતપાસની હકીકત તેમજ તેઓએ રજુ કરેલા દસ્તાવેજ પુરાવાઓ આધારે રજુઆત કરેલ છે. વધુમાં તેઓએ તેમની દલીલમાં કાયદાકીય જોગવાઈ બાબતે રજુઆત કરેલ છે.
- (૬) ત્યારબાદ આ કામે આરોપી પક્ષની દલીલ માટે રાખવામાં આવેલ પરંતુ આરોપી પક્ષને યોગ્ય અને પુરતી તક આપવા છતાં તેઓએ હાજર રહી દલીલ કરેલ નથી તેથી તેમનો દલીલ કરવાનો હક્ક બંધ કરવામાં આવેલ છે અને કામ હુકમ માટે રાખવામાં આવેલ છે.
- (૭) સદર કામના ન્યાય નિર્ણય માટે નીચે મુજબના મુદ્દાઓ ઉપસ્થિત થાય છે.
- ૧.) શું ફરિયાદ પક્ષ નિઃશંકપણે પુરવાર કરે છે કે, આ કામના આરોપીએ ફરીયાદી પાસેથી ફરિયાદવાળા વ્યવહાર મુજબ એડવર્ટાઈઝને લગતા કોન્ટ્રાક્ટના કાયદેસરની લેણી નીકળતી રકમની ચુકવણી પેટે આરોપીએ ફરિયાદીને હાલના તકરારી ચેકો આપેલા, જે ચેકો ફરિયાદીએ પોતાના ખાતામાં જમા કરાવતા તે ચેક "ડ્રોઅર સિગ્નેચર ડિફર્સ" ના શેરા સાથે પરત ફરતાં ફરિયાદીએ આરોપીને રજી.એ.ડી.થી ડિમાન્ડ નોટિસ આપેલી જે નોટિસ આરોપીને બજી ગયેલ હોવા છતાં આરોપીએ ચેકની રકમનું ચુકવણું નહીં કરીને ધી નેગોશીએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબનો સજાને પાત્ર ગુનો કરેલો છે ?
- (૮) ઉપરોક્ત મુદ્દાના મારા નિર્ણયો નીચે મુજબ છે.
- ૧) હકારમાં
- ૨) આખરી હુકમ મુજબ.
- (૯) ઉપરોક્ત મુદ્દાઓનાં નિર્ણય માટેના મારા કારણો નીચે મુજબ છે.

- // કારણો // -

મુદ્દા નં-૧

- (૧૦) આ કામે આરોપી સામે ધી નેગોશીએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ-૧૮૮૧ ની કલમ-૧૩૮ મુજબના ગુનાની ફરિયાદ દાખલ કરેલ છે ત્યારે કલમ-૧૩૮ ના મહત્વના તત્વોમાં એક મહત્વનું તત્વ એ પણ છે કે, આપવામાં આવેલ ચેક કાયદેસરના દેવા યા જવાબદારી અદા કરવાના ભાગરૂપે આપેલ હોય. કાયદાના પ્રસ્થાપિત સિદ્ધાંત મુજબ ચેક ગીફ્ટ અથવા ડોનેશન પેટે આપેલ હોય યા કોઈ દેવા કે અન્ય જવાબદારીના ભાગરૂપે ડ્રોઅર પેઈને આપેલ ન હોય તો ચેક ગમે તે કારણસર પરત ફરવાથી ધી નેગોશીએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબનો ગુનો બનતો નથી. વધુમાં ધી નેગોશીએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ જોઈએ તો, તેમાં ચેક ધારણ કરનારે ચેક દેવા અથવા અન્ય જવાબદારીના ભાગરૂપે ડ્રોઅર પાસેથી મેળવેલ છે તેવું કોર્ટ અનુમાન કરશે સિવાય કે આરોપી વિરૂદ્ધનું પુરવાર કરે, એટલે કે કલમ-૧૩૮ મુજબનું અનુમાન ખંડનીય છે. કલમ-૧૧૮ જોતાં વટાઉખતના અવેજ, તારીખ, સ્વીકારના સમય, તબદીલી સમય, શેરાઓના ક્રમ, સ્ટેમ્પ, ધારક યથાક્રમધારક છે તેમ માની લેવા વિશે અનુમાન કરશે. સદર અનુમાન ખંડનીય છે. ઉપરોક્ત જોગવાઈ મુજબ ફરિયાદ પક્ષે એ હકીકત પ્રસ્થાપિત કરવાની રહે છે કે, ચેક લખ્યાની તારીખથી છ માસ (હવે ૩ માસ) અથવા ચોક્કસ સમયમર્યાદામાં એ બે માંથી જે વહેલું હોય તે મુદ્તમાં તેણે રજુ કર્યો હતો. આ ચેક પોતાના ખાતામાં ભર્યેથી અને પરત આવ્યેથી ૩૦ દિવસમાં તેણે ચેક લખનારને નોટિસ આપી હતી અને આવી નોટિસ બજવા છતાં ૧૫ દિવસમાં રકમ ચુકવવામાં ચેક લખનાર નિષ્ફળ ગયા બાદ ૩૦ દિવસમાં ફરિયાદીએ ફરિયાદ દાખલ કરેલી હતી સાથે સાથે એ પણ પ્રસ્થાપિત કરવું પડે કે, આપો ચેક કાયદેસરની જવાબદારી અદા કરવા લખેલ હતો. જે અનુસંધાને ફરિયાદપક્ષ તરફથી રજુ થયેલ પુરાવો જોવામાં આવે તો, ફરિયાદીએ આ કામે આંક-૧૨ અને ૧૪ થી અસલ તકરારી ચેક રજુ કરેલા છે તે બંને ચેકમાં તા.૩૦.૧૧.૨૦૧૮ લખેલ છે જે ચેક ફરિયાદીએ પોતાના ખાતામાં ભરતા આંક-૧૩ અને ૧૫ ના બેંક રીટર્ન મેમોથી તા.૦૪.૧૨.૨૦૧૮ ના રોજ "ડ્રોઅર્સ સિગ્નેચર ડિફર" ના શેરા સાથે પરત ફરેલ છે, તેથી એ હકીકત પ્રસ્થાપિત થાય છે કે, ફરિયાદીએ નિયત સમયમાં ચેક બેંકમાં રજુ કર્યો હતો. સદર ચેક પરત આવ્યેથી ફરિયાદીએ આરોપીને તા.૨૮.૧૨.૨૦૧૮ ના રોજ તૈયાર કરેલી નોટિસ તે જ દિવસે પોસ્ટ કરેલ છે, જે આંક-૧૬ ની નોટિસ તથા આંક-૧૭ ની આર.પી.એ.ડી.ની સફેદ પાવતી પરથી ફલિત થાય

છે. સદર નોટિસ આરોપીને બજી ગયેલ છે, તે આંક-૧૮ પોસ્ટ ખાતાના પરત આવેલ કવર ઉપરથી ફલિત થાય છે. સદર નોટિસ આરોપીને તા.૩૧.૧૨.૨૦૧૮ ના રોજ બજી ગયા બાદ આ કામના ફરિયાદીએ તા.૨૨.૦૧.૨૦૧૮ ના રોજ ફરિયાદ દાખલ કરેલ છે જે જોતાં ફરિયાદ મુદ્તમાં દાખલ કરેલ છે.

(૧૧) આમ, પુરાવો જોતા, ટેકનીકલી હાલની ફરિયાદને કોઈ બાધ નડતો નથી, પરંતુ સાથોસાથ કાયદાકીય નિયત કરેલ સિદ્ધાંત મુજબ પ્રથમ તબક્કે ફરિયાદીનો પ્રાયમાફેસી કેસ, ત્યારબાદ ફરિયાદી તરફેનું કાયદાકીય અનુમાન, ત્યારબાદ આરોપી તરફેનો રીબર્ટલ પુરાવો અને ત્યારબાદ જો આરોપી આવા અનુમાનનો રીબર્ટલ પુરાવો આપે તો વ્યાજબી શંકાથી પર ફરિયાદીએ પ્રસ્થાપિત કરવાનું છે કે, હાલનો ચેક તેની કાયદેસરની જવાબદારી અદા કરવા માટે આપવામાં આવ્યો હતો અને કાયદાના પ્રસ્થાપિત સિદ્ધાંતો મુજબ હાલની ફરિયાદને કોઈ બાધ નડતો નથી. જે સંબંધે બચાવ પક્ષે લેવામાં આવેલ તકરારો અને રજુ થયેલ પુરાવાઓનું એકસાથે મૂલ્યાંકન કરવું જરૂરી બને છે.

(૧૨) સદર કામે ફરીયાદીએ હાલની ફરીયાદ ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબ કરેલ છે. ફરીયાદીએ કરેલી ફરીયાદ અનુસંધાને અદાલત દ્વારા વેરીફિકેશન લઈ પ્રથમદર્શનીય પુરાવો જણાતા આરોપી વિરૂદ્ધ સમન્સ ઈસ્યુ કરવામાં આવેલ છે. આરોપીને સમન્સની બજવણી થતા આરોપી હાજર થતા આરોપીને કેસની નકલો પુરી પાડ્યા બાદ આરોપીનો જવાબ લઈ આરોપીને ગુનો કબુલ નથી તેમ જણાવતા કેસનું કામ આગળ ચલાવવામાં આવેલ છે. ત્યારબાદ ફરીયાદીએ તેમના કેસના સમર્થનમાં આંક-૪ થી સરતપાસનું સોગંદનામું ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૪૫ મુજબ રજુ કરેલ છે. ફરીયાદીએ તેમની સરતપાસના સોગંદનામાની સાથે આંક-૩ ના દસ્તાવેજી લીસ્ટથી દસ્તાવેજો રજુ કરેલા છે, જે આ કામે આંક-૧૦ થી ૨૨ મુજબના રજુ છે. ફરીયાદીની સરતપાસનું સોગંદનામું રજુ થયા બાદ સદર કામ ફરીયાદીની ઉલટતપાસ માટે રાખતા આરોપી તરફે હાજર થઈ ફરીયાદીની કોઈ ઉલટતપાસ કરવામાં આવેલ નથી, ફરીયાદીની ફરીયાદ હકીકતને રીબર્ટ કરતો કોઈ જ પુરાવો આરોપી પક્ષે રજુ કરેલ નથી. ત્યારબાદ ફરીયાદીએ તેમને કોઈ વધુ પુરાવો આપવો નથી તેવું જાહેર કરતા સદર કામ એફ.એસ. માટે રાખવામાં આવેલ છે, પરંતુ આરોપી કે તેમના વિ.વ.શ્રી હાજર રહેતા ન હોય તેઓનો એફ.એસ.નો તેમજ પુરાવાનો હક ન્યાયના હિતમાં બંધ કરવામાં આવેલ છે. ત્યારબાદ ફરીયાદી તરફે લેખિત દલીલ કરેલ છે, જે ધ્યાને લીધેલ છે. જ્યારે આરોપી

પક્ષનો દલીલનો હક્ક બંધ કરવામાં આવેલ છે.

- (૧૩) સદર કામે આરોપીએ હાજર રહી ફરીયાદીની કોઈ ઉલટતપાસ કરેલ નથી કે તેઓનો કોઈ સ્વતંત્ર મૌખિક કે લેખિત પુરાવો આપેલ નથી. તે ધ્યાને લેતાં, ફરીયાદપક્ષે રજુ સરતપાસનું સોગંદનામું તેમજ રજુ કરેલ સંલગ્ન દસ્તાવેજો બાબતે ફરીયાદ પક્ષની દલીલો વિગેરે ધ્યાને રાખી જોતા તકરારી ચેક, રીટર્ન મેમો, નોટીસ, નોટીસ આપવા બાબતના પોસ્ટ ખાતાના દસ્તાવેજો વિગેરે દસ્તાવેજો અનુસંધાને કોઈ જ ઉલટતપાસ થયેલ નથી કે તેવા દસ્તાવેજોને ઉલટતપાસ અથવા અન્ય પુરાવાથી પડકારેલ હોવાનું પણ જણાઈ આવતું નથી. સદર કામે ફરીયાદ પક્ષે રજુ કરેલ ફરીયાદવાળા વ્યવહાર પેટેના ઉપરોક્ત દસ્તાવેજો જેવા કે અસલ ચેક તથા રીટર્ન મેમો ધ્યાને લેતાં, આરોપીએ ફરીયાદીને તકરારી ચેક આપેલાનું અને સદર ચેક બેંકમાંથી બાઉન્સ થયેલાનું જણાય આવે છે. ફરીયાદીએ ત્યારબાદ ધી નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબની નોટીસ નિયત સમય મર્યાદામાં આરોપીને મોકલાવેલાનું રજુ નોટીસ, આર.પી.એડી. કર્યાની પોસ્ટ ખાતાની પાવતી તથા પોસ્ટ ખાતાના ટ્રેક રિપોર્ટ પરથી પ્રસ્થાપિત થાય છે. તેવા સંજોગોમાં ફરીયાદીની સરતપાસ મુજબની હકીકતો અને રજુ દસ્તાવેજો કાયદા મુજબ ન માનવાને કોઈ કારણ નથી. આરોપીને ફરીયાદીએ આપેલ એન.આઈ.એક્ટની કલમ ૧૩૮ મુજબની કાયદેસરની નોટીસ ધોરણસર બજી ગયેલ છે જે આંક-૧૮ ના નોટિસના પરત આવેલ કવર અસલ પરથી જણાઈ આવે છે તે બાબતે કાયદાકીય જોગવાઈઓ મુજબ સદર નોટિસની બજવણી થયેલાનું અનુમાન કરવાને કારણ છે.

વધુમાં એન.આઈ.એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબની આરોપીને આપવાની કાયદેસરની નોટિસ ફરીયાદીએ આરોપીને મોકલાવેલ છે. સદર નોટિસ આરોપીને ધોરણસર બજી ગયેલી છે તેમ છતાં આરોપીએ તેનો કોઈ જવાબ આપેલ નથી તે ધ્યાને લેતા કાયદાકીય જોગવાઈઓ મુજબ આરોપી વિરૂદ્ધનું અનુમાન કરવાને કારણ છે.

- (૧૪) સદર કામે ધી નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ ની જોગવાઈઓ મુજબ ફરીયાદીએ યોગ્ય રીતે ફરીયાદ દાખલ કરેલ છે. ધી નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૧૮ મુજબનું અનુમાન પણ ફરીયાદપક્ષે રજુ કરેલ દસ્તાવેજો બાબતે કરવાનું રહે છે. ધી નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબ કાયદેસરના લેણાં બાબતનું અનુમાન ફરીયાદીની તરફેણમાં કરવાનું હોય છે. જોકે અનુમાન ખંડનીય છે એટલે કે, આરોપી પક્ષ સદર કાયદેસરના અનુમાનને રિબર્ટ કરી શકે છે. વળી, આરોપીએ

તેમનો ખંડનાત્મક પુરાવો નિઃશંકપણે આપવાનો હતો નથી, પરંતુ પ્રિપોન્ડરન્સ ઓફ પ્રોબેબીલીટીથી રજુ કરવાનો હોય છે. આમ, ધી નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૯ મુજબ કાયદેસરના લેણાં બાબતે આરોપીએ ફરીયાદીને ચેક આપ્યો છે તેવું કાયદાકીય અનુમાન કરવાની જોગવાઈ છે અને હાલના કેસમાં આરોપી પક્ષે કોઈ રીબર્ટલ પુરાવો આપેલ નથી, તેવા સંજોગોમાં ફરીયાદીની તરફેણનું કાયદાકીય અનુમાન અસ્તિત્વમાં રહે છે. વધુમાં નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટનો ચુકાદો રંગપ્પા વિરૂદ્ધ શ્રી મોહનના ચુકાદા માના પ્રસ્થાપિત સિદ્ધાંતો ધ્યાને લેતાં, કાયદેસરનાં લેણાં બાબતનું અનુમાન ફરીયાદીની તરફેણમાં કરવાનું હોય છે, પરંતુ જો આરોપી ખંડનાત્મક પુરાવો આપે તો ત્યારબાદ ફરીયાદીએ તેમનો કેસ નિઃશંકપણે પુરવાર કરવો પડે છે. જોકે આરોપીએ પુરાવો આપવાનું ધોરણ ફરીયાદી જેટલું સ્ટ્રીક નથી, પરંતુ કોઝન્ટ એવીડન્સ રજુ કરી વ્યાજબી શંકા ઉભી કરવાની હોય છે. આરોપીએ તેમનો આવો વ્યાજબી શંકા ઉભો કરતો પુરાવો રજુ કરવા માટે વીટનેશ બોક્ષમાં પણ આવવાની જરૂર નથી. ફરીયાદ પક્ષે રજુ કરેલ મૌખિક તેમજ લેખિત પુરાવા આધારે પણ રીબર્ટલ પુરાવો આપી શકે છે. હાલના કેસમાં અગાઉ ચર્ચા કર્યા મુજબ આરોપીએ જાતે કે તેમના વિ.વ.શ્રી મારફતે હાજર રહી ફરીયાદ પક્ષના પુરાવા દ્વારા કે પોતાનો કે પોતાના સાક્ષીનો કોઈ લેખિત કે મૌખિક પુરાવો રજુ કરી કોઈ રીબર્ટલ પુરાવો રજુ કરેલ નથી, તેવા સંજોગોમાં ફરીયાદ પક્ષે રજુ કરેલ ફરીયાદ, સરતપાસનું સોગંદનામું, રજુ દસ્તાવેજો, રજુ દલીલો, નામદાર ઉચ્ચ અદાલતના ચુકાદાઓમાંના પ્રસ્થાપિત સિદ્ધાંતો વિગેરે ધ્યાને રાખી ન્યાયના હિતમાં નીચે મુજબનો હુકમ ફરમાવવામાં આવે છે.

—આખરી હુકમ—

આ કામના આરોપી મહેશભાઈ ઉર્ફે મહેશજી જીવાભાઈ ડોબરીયા તે રિપોક્ષ એડવર્ટાઈઝીંગ મિડીયા ના પ્રોપ્રાઈટર, ઠે.બી/૪૨, પાંચમો માળ, આઈડિયા સ્કવેર, સિટી મોલની સામે, ન્યુ લિંક રોડ, અંધેરી વેસ્ટ- મુંબઈ નાઓને ધી નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૯ અન્વયેના ગુનામાં તકસીરવાન ઠરાવી ક્રિમીનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ-૨૫૫(૨) હેઠળ એક(૧) વર્ષની સાદી કેદની સજા કરવાનો હુકમ ફરમાવવામાં આવે છે.

આ કામના આરોપીએ ફરીયાદીને ક્રિમીનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ-૩૫૭(૩) અન્વયે ફરીયાદવાળા ચેક મુજબની કુલ રકમ રૂ.૧૪,૭૭,૬૨૫/- (અંકે રૂપિયા ચૌદ લાખ સિત્થોતેર હજાર છસો પચ્ચીસ પુરા) ની બમણી રકમ

૩૧.૨૯,૫૫,૨૫૦/- (અંકે રૂપિયા ઓગણત્રીસ લાખ પંચાવન હજાર બસો પચાસ પુરા) વળતર પેટે હુકમ થયાની તારીખથી ૩૦ દિવસમાં એટલે કે, તા.૧૭.૧૨.૨૦૨૧ સુધીમાં ચુકવી આપવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે. જો આરોપી સદર રકમ ચુકવવામાં કસુર કરે તો, આરોપીએ વધુ ચાર માસની સાદી કેદની સજા ભોગવવાની રહેશે.

આરોપી સદર કામે કોર્ટમાં હાજર રહેતા ન હોય, આરોપી વિરૂધ્ધ NBW ઈસ્યુ કરવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

હુકમ આજ તારીખ ૧૭ મી માહે નવેમ્બર સને ૨૦૨૧ ના રોજ ખુદી અદાલતમાં વાંચી, સંભળાવી જાહેર કરવામાં આવ્યો.

તા.૧૭/૧૧/૨૦૨૧
સુરત.

(ચિત્રા રત્નુ)
૧૬ માં એડિશનલ ચીફ જ્યુડિશીયલ
મેજિસ્ટ્રેટ, સુરત.
યુ.આઈ.સી.નં-જીજે-૦૧૦૬૪